

Zaklęta w marmurze

Ambystoma Culturis – to nazwa nowego gatunku płaza, adekwatna do miejsca, gdzie odkryto jego szczątki – w posadzkach Pałacu Kultury Zagłębia w Dąbrowie Górniczej.

Przypadkowego odkrycia nowego, przypominającego salamandrę gatunku, dokonał dr Piotr Nowakowski- geolog, który 11 stycznia odwiedził pałac z okazji koncertu. – Okazało się, że posadzki, po których chodzimy na co dzień, nie są całkowicie stworzone z marmuru, a częściowo z wypolerowanego piaskowca, w których dr Piotr Nowakowski odkrył skamieniałości organizmów z epoki triasu i kredy – mówi Olaf Otwinowski z Pałacu Kultury Zagłębia. W podłogach holi odnaleziono nie tylko pozostałości po amonitach, belemnitach i koralowcach. Uwagę Piotra Nowakowskiego zwrócił jednak inny wzór na posadzce PKZ, którym okazały się małe szkielety płazów.

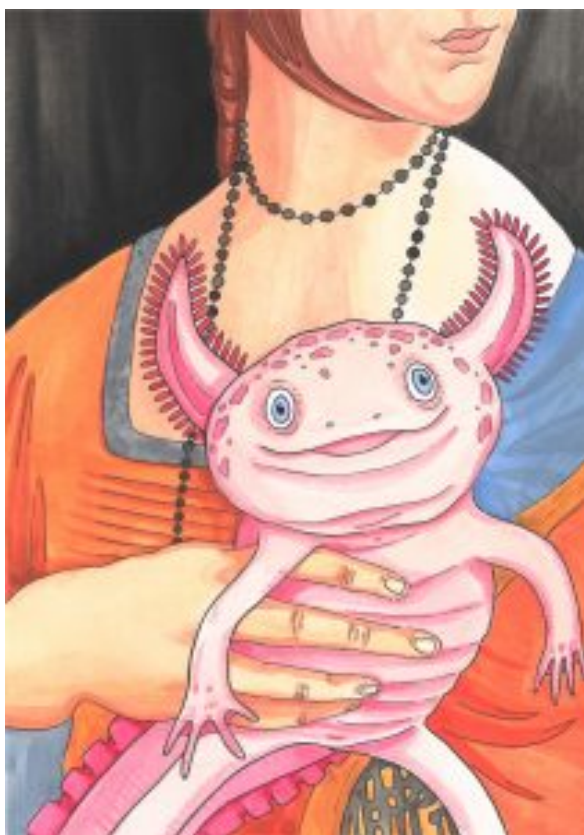
Skamieniałości nowego gatunku. Fot. Marek Wesołowski

Nieinwazyjna metoda wydobycia kodu genetycznego pozwoliła stworzyć obraz płaza, który okazał się przypominać salamandrę meksykańską zwaną również aksolotlem. – *Ambystoma Culturis*, żyła na terenie Polski ok. 230 mln lat temu, miała ok 6 cm

długości wraz z ogonem, dużą w stosunku do tułowia głowę, przy której znajdowały się skrzela zewnętrzne – mówi dr Piotr Nowakowski. Jej wygląd wskazuje, że naturalnym środowiskiem płaza był zbiornik słodkowodny, a liczba skamieniałości na fragmencie posadzki potwierdza, iż stworzenia te żyły w grupach liczących kilkanaście, a nawet kilkadziesiąt osobników.

Pałac Kultury Zagłębia jest zabytkiem od 1979 roku, co uniemożliwia w najbliższym czasie przeprowadzenia prac wydobywczych. Geolodzy wraz z konserwatorem zabytków podjęli już stosowne działania, które wkrótce mają umożliwić dokładne zbadanie gatunku *Ambystoma Culturis*.

– Okazuje się, że pałac to skarbnica nie tylko kultury, ale również geologicznych niespodzianek. Kto wie, może salamandra stanie się nowym symbolem PKZ – mówi Grzegorz Drygała, Dyrektor Pałacu Kultury Zagłębia.

„Dama z salamandrą”
autorstwa Karoliny Nowak

Pomysł ten szybko podchwycili pracownicy pałacu, którzy na swój artystyczny sposób zobrazowali kulturalną salamandrę, a także zgłosili do Urzędu Miasta Dąbrowa Górnicza chęć zamiany pomnika Bobra Dąbrowiaka – zlokalizowanego przez pałacem na Placu Wolności – na pomnik nowo odkrytego płaza.

Zanim ruszą dalsze prace badawcze, wszyscy goście pałacu, którzy przybędą na koncert, spektakl, seans filmowy, wystawę sztuki lub zajęcia edukacji artystycznej mogą podziwiać skamieniałości w holu głównym Pałacu Kultury Zagłębia od strony kawiarni. Pracownicy pałacu zadeklarowali pomoc w odnalezieniu odpowiednich fragmentów podłogi.

Pałac Kultury Zagłębia jest otwarty od poniedziałku do piątku w godzinach od 8:00 do 20:00 oraz w weekendy od 16:30 do 19:30.

Poniżej galeria innych, zlokalizowanych w PKZ skamieniałości.

Źródło: UM Dąbrowa Górnicza

Skamieniały koralowiec fot.
Marek Wesołowski

Amonit w posadzce PKZ fot.
Marek Wesołowski

Ślady po belemnicy fot. Marek Wesołowski